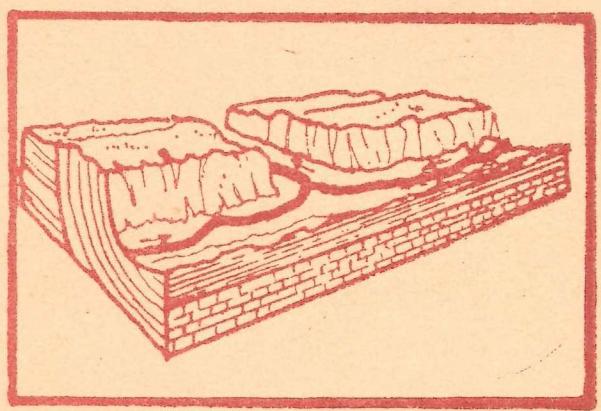
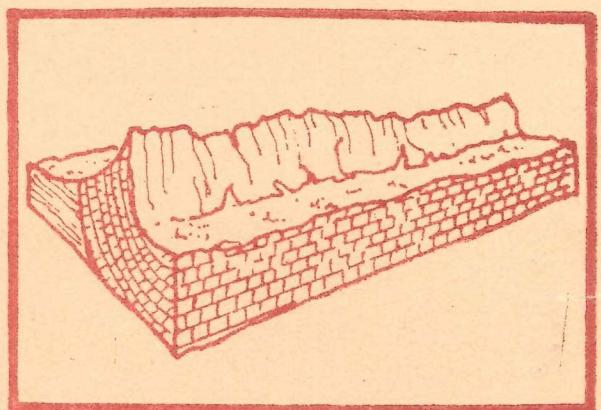

କାର୍ଷ୍ଟ ପାଦିତ ଜଗତ

କାର୍ଷ୍ଟ ପାଦିତ ଜଗତ

ȘCOALA VÎLCEANA

**STUDII ȘI CERCETĂRI
DE
SPEOLOGIE**

RM. VÎLCEA

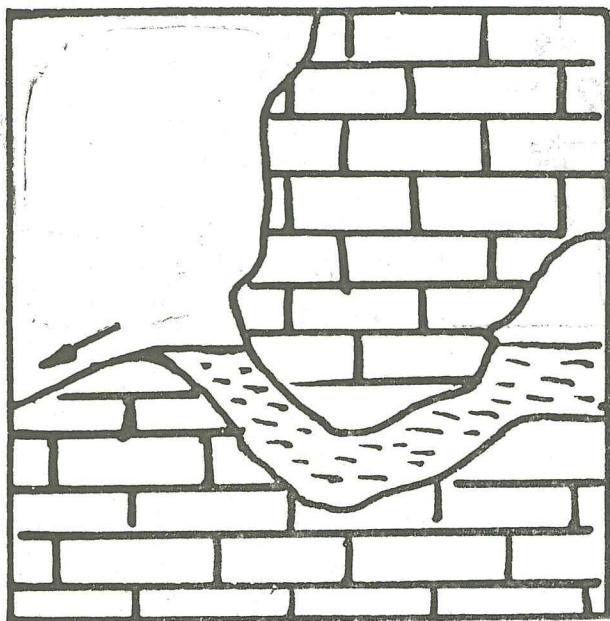
www.karstgeology.com

CUPRINS

	<u>Pag.</u>
1. Constantin Deaconu, Sergiu Drăgan — Cinci ani de speologie în județul Vilcea — — — — —	5
2. Călin Fabian — Studiul fenomenelor carstice din perspectiva teoriei sistemelor — — — — —	8
3. Doru Bădescu — Studiu preliminar privind condiționarea tectonică a Peșterii Ciur-Ponor (muntele Pădurea Craiului) — — — — —	12
4. Procopie Ghiță, Nicolae Voicilă, Gheorghe Mănilă — Zona carstică Folea (muntele Căpățina) — — —	17
5. Gheorghe Aldica, George Ponta — Observații morfologice în Peștera Polovragi — — — — —	25
6. George Simion, George Ponta — Contribuții la cunoașterea carstului din valea Cernei — — — — —	29
7. Procopie Ghiță, Nicolae Voicilă, Gheorghe Mănilă — Contribuții privind cunoașterea fenomenelor endocarstice din valea Bistrița vîlceană (partea II-a) —	34
8. George Ponta, Gheorghe Aldica — Peștera din Piatra Topliței și Peștera Alunii Negri — — — — —	48
9. Gheorghe Ploaie, Procopie Ghiță, Gabriela Niculescu — Endocarstul de la izvoarele Rudăresii — — —	52
10. Gheorghe Ploaie, Elena Vilcu — Formațiuni endocarstice în Piatra Tîrnovului — — — — —	55
11. Nicolae Daneș — Considerații cu privire la toponimia unor denumiri de peșteri din județul Vilcea — — —	57
12. Ioan Dobrescu — Speohidrologia ca relație social-economică — — — — —	61

Peștera din Piatra Topliței și peștera Alunii Negri

GEORGE PONTA, GHEORGHE ALDICA

Lucrarea de față prezintă două dintre cele mai lungi peșteri din bazinul Jiul de Vest, cartate în premieră de Cercul de speologie „Focul Viu“ al BTT București. Peștera din Piatra Topliței are o lungime de 2 150 m, denivelare —28 m și reprezintă resurgența râului subteran, care este alimentat de ponoarele din valea Ursasca, de la 2 km distanță.

Peștera Alunii Negri este de 2 280 m lungime, denivelare 53,5 m. Este un complex interesant de galerii și puțuri freatici, dispuse pe mai multe nivele, dind naștere la o rețea labirintică. Există un sector de galerie cu curgere liberă, rîul subteran fiind interceptat în mai multe puncte.

Cele două peșteri care sănătățesc în atenția acestei lucrări aparțin bazinului hidrografic al Jiului de Vest. Jiul constituie limita morfologică între două masive cu caracter alpin — Munții Rețeazat la nord, la poalele căror se dezvoltă peștera din Piatra Topliței și Munții Vilcan la sud, în versanții căruia apare peștera din Alunii Negrii.

Peștera din Piatra Topliței

Peștera din Piatra Topliței este amplasată în apropierea localității Cîmpul lui Neag, în

extremitatea estică a dealului Păroasa, la izvoarele pîriului Toplița. Pîriul Toplița este affluent pe stînga al Jiului de Vest.

Este cunoscută de localnici de multă vreme datorită captării de apă, ulterior fiind descoperită de un grup de speologi care au explorat-o pe o lungime de aproximativ 300 m, bogat concreționată, de unde a fost numita Peștera de Aur din Piatra Topliței. Odată cu acest nume a intrat în atenția Comisiei Monumentelor Naturii, fiind ocrotită de lege.

În anul 1976 peștera a fost redescoperită de speologi de la Cercul „Focul Viu“ din București, care au cartat-o pe o lungime de 2 150 m. Printre cei care au participat la această cartare amintim pe Costin Ungureanu, Vasile Maloș, Alina Florescu Tulucan, Maria Szitas, Gheorghe Aldica, George Ponta și alții.

Peștera este dezvoltată în petec de calcar de vîrstă J₃- aptian, care formează dealul Păroasa, între valea Ursasca și valea Toplița. Acest petec de calcar, care are o suprafață de aproximativ 3 km², este puternic carstificat, în ea dezvoltându-se o peșteră de peste 2 km și mai multe peșteri de dimensiuni reduse.

Calcarul vine în contact cu formațiunile impermeabile, contact materializat prin cinci ponoare paralele pe valea Ursasca, prin care apa acestui rîu intră în subteran și va apărea în izvorul de la Piatra Topliței, a cărei apă este de fapt cursul activ al peșterii. Acest drenaj nu a fost verificat cu trasori, dar prin cartarea peșterii ne putem da seama destul de ușor de veridicitatea lui. Totuși, pentru viitor ar fi interesant de făcut o marcă pentru a stabili viteze exacte de curgere și eventual să se emite cîteva ipoteze privind posibilitățile de continuare a peșterii spre amonte, deoarece, pînă în prezent extensia peșterii este de numai 560 m în timp ce distanța aeriană, ponor-izvor este de 2 000 m.

Descrierea Peșterii

Peștera din Piatra Topliței are două deschideri. Deschiderea de la nivelul talvegului este închisă cu o ușă metalică, apa rîului fiind barată și folosită la alimentarea orașului Uricani.

În momentul de față este inpenetrabilă, datorită barajului construit pentru captare.

Deschiderea nr. 2 se află la 10 m altitudine relativă deasupra celei dintii și este de $0,8 \times 0,5$ m, fiind închisă cu o poartă metalică de Comisia Monumentelor Naturii.

Peștera este dezvoltată pe trei nivele repartizate pe verticală în intervalul celor 28 m denivelare.

Extensia maximă o are nivelul mediu — subfosil, care este dezvoltat pe direcția E-W.

Galeria Principală a peșterii are 350 m lungime cu dimensiuni cuprinse între 0,75—5 m lățime și 1,5—4,5 m înălțime. În zona intrării aceasta comunică cu nivelul activ prin intermediul unor puțuri de mici dimensiuni ($-1,5$ m, -3 m).

În sectorul central al galeriei principale apare o diaclază de 30 m lungime, numită Diaclaza Mare. Extremitatea vestică a galeriei este blocată de o îngrămădire de bolovani. Printre aceștia se poate pătrunde într-o sală de dimensiuni reduse, din care se pot urmări două direcții: una, prin stînga, printr-un puț de 2 m, prin care se poate ajunge la sectorul activ al peșterii și o a doua prin hornul din tavanul sălii, prin care se ajunge la nivelul fosil al peșterii.

Galeria activă are direcția E-W și este formată, pe o fractură. Sunt cîteva puncte prin care nivelul fosil comunică cu cel activ, dar distanța dintre ele este cuprinsă între 20—28 m.

Terminusul galeriei active este un sifon, tavanul galeriei coboară pînă la nivelul apei, făcînd trecerea impenetrabilă. Probabil că în timpul perioadelor secetoase, nivelul apei scade suficient de mult, încît permite explorarea peșterii în continuare.

Nivelul fosil al peșterii este dispus pe mai multe etaje și este format dintr-un labirint de galerii de dimensiuni reduse. În acest labirint apar cîteva săli mici, care constituie și punctele mai interesante ale peșterii. Într-una din săli se află un gur suspendat la 8 m, gur care are diametrul de 3 m și -4 m denivelare. O altă sală interesantă apare în extremitatea unei galerii, la contactul cu impermeabilul. Contactul este materializat de o fractură care are o zonă de milonitzare. Din perete se scurge spre partea inferioară a sălii o argilă de culoare cenușiu-albăstruie. Galeriile sunt concreționate cu mici formațiuni de aragonit care ocupă o suprafață mică.

Peștera Alunii Negri

Peștera Alunii Negri este amplasată la 2 km vest de Cîmpul lui Neag, la 200 m în amonte de fabrica de cherestea, în versantul drept al Jiului, la 18 m altitudine relativă și 875 m altitudine absolută. În șosea, în dreptul deschiderii se află un izvor captat, care constituie emergența rîului subteran al peșterii.

Cunoscută de localnici, peștera a fost cartată parțial de Margareta Dumitrescu și colab., și de Cristian Goran și membrii Cercului de speologie „Focul Viu“ în anul 1972. În anul 1977 se reia cartarea peșterii de către C.S. „Focul Viu“.

Peștera este dezvoltată într-o bandă de calcare, de tip bară de vîrstă J3- aptian. Calcarurile sint dispuse de-a lungul unei fali profounde, cu direcția est-vest și formează o bandă de 200—300 m lățime, tăiată de mai multe văi. Este delimitată la est de pîrul Negrului, la nord de Jiul de Vest, iar la vest de pîrul Rostoveanu. Contactul calcar-impermeabil este marcat de numeroase ponoare, care se descarcă în aval de calcare, în izvoare carstice. Traseul subteran al acestor izvoare nu a fost verificat, dar distanța scurtă a sistemului ponor-izvor nu impune acest lucru.

Cel mai interesant drenaj carstic din perimetru pare a fi în acest moment cel care a generat peștera Alunii Negri, fiind o străpungeră aproape totală a benzii de calcar. Extremitatea nordică a peșterii este aproape de contactul cu impermeabilul, dar aceasta nu a putut fi interceptat din cauza prăbușirilor.

Acest drenaj este cu atât mai interesant cu cît peștera este formată în mare parte dintr-un complex de galerii și puțuri freatic, ceea ce îi conferă o geneză în regim freatic, cursul activ fiind probabil o fază mai recentă de evoluție, care s-a impus ulterior.

Descrierea peșterii

Peștera este de tip mixt cu aspect labirintic, galeriile fiind dispuse pe cel puțin trei etaje. În zona „Marelui Labirint“ coexistă 6 nivele din care unul activ. Lungimea totală a galeriilor este de 3 280 m, iar denivelarea de 53,5 m. Extensia peșterii de 221 m duce la unul dintre cei mai mari indici de ramificare din țară, adică 14,9.

Peștera Alunii Negri are două deschideri de mici dimensiuni E-W ($0,5 \times 1$ m, $1 \times 0,8$ m). Pentru a simplifica descrierea am împărțit peștera în două ramuri, una sudică, și alta vestică. Cele două ramuri se unesc în zona intrării, într-o galerie de „acces“ de 80 m, meandrată, cu nivele de eroziune.

Ramura sudică este formată dintr-un sistem de galerii paralele care se intersecțează în mai multe puncte, ceea ce creează impresie de labirint. Galeriile sint dispuse la nivele diferite, denivelarea medie dintre ele fiind de 20 m. Cele două galerii paralele se întâlnesc într-o sală cu pilieri. Se unesc printr-un horn de +20 m. Din acel punct peștera se continuă pe o distanță scurtă printr-o galerie unică, care după cîțiva metri se ramifică în două galerii aproximativ paralele, care jonctionează în mai multe puncte, unindu-se în final într-o sală de proporții. Aceasta este legată de sala terminală printr-o galerie fosilă și o galerie activă. Galeria activă are un curs ușor meandrat, și delimită spre sud sectorul sudic. Cursul activ are un debit de 10 l/s și izvorăște în partea superioară a unei fracturi care este impenetrabilă, din cauza prăbușirilor. Aval, rîul subteran interceptează o litoclază secundară, se sifonează și va apărea peste 50 m în ramura vestică. Galeria fosilă este cvasi-orizontală, ușor meandrată, secțiunea ei fiind de $1,5 \times 2$ m. Sala terminală este puternic afectată de prăbușiri, acestea ocupînd o bună parte din volumul ei.

Ramura vestică este formată din trei zone labirintice, legate între ele prin una sau două galerii. Rețeaua este dezvoltată pe cel puțin trei nivele distințe, dintre care unul este nivelul activ. Volumul cavernamentului este mult mai mic decât în ramura nordică, remarcându-se doar cîteva săli de mici dimensiuni (cea mai mare este de $(8 \times 3 \times 10)$ m). În ordine spațială față de galeria de acces se află Labirintul Mic, apoi Labirintul Mediu și Labirintul Mare.

Din cei 1700 m de galerii ai ramurii vestice, 90% corespund acestor zone, Labirintul Mare avind 900 m lungime. Însăatura de horuri și puțuri se dezvoltă între -23 și $+5$ m.

Nivelul activ este interceptat în mai multe puțuri. În zona Labirintului Mare cursul de apă are un parcurs liber, prin galerii de dimensiuni reduse (sub 0,2 m înălțime). De reținut că acest activ este sub nivelul Jiului cu 5 m (-23 m), ceea ce explică și faptul că în zona Labirintului Mic curgerea se face în

regim înecat. Galeriile subfosile și fosile prezintă numeroase urme ale curgerii în regim freatic.

Umulatura peșterii este caracteristică fiecărui etaj. La nivelul activului apar pietrișurile și nisipurile, în zona sălii terminale fiind caracteristice prăbușirile. Concrețiunile sunt puține.

Abstract

Two, of the longest caves from Jiul de Vest Valley is presented, surveyed by C.S. Focul Viu București. Piatra Topliței Cave is a 2.150 m long, 28 m depth and the outlet of a underground river, which have the swallows 2.000 m distance.

Alunii Negri Cave is 3.280 m long, 53,5 m vertical development. It is an interesting complex of dry phreatic tubs and pits disposed on many levels, in a maze network. It is a second part running river network, with a big chamber ($50 \times 35 \times 15$ m).

